

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Urtos/1/2017
Identifikačné číslo spisu:	7016010003
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7016010003.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci odsúdeného Y. V., o návrhu na povolenie obnovy konania, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28. marca 2017 v Bratislave, o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2016, sp. zn. 4Ntok/1/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2016, sp. zn. 4Ntok/1/2016 sa z r u š u j e.

Podľa § 399 ods. 2 Tr. por. návrh odsúdeného Y. V., nar. XX. X. XXXX v S., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ružomberok, na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. Ntc 4/06 sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) podľa § 394 ods. 1 Tr. por. povolil obnovu konania v trestnej veci odsúdeného Y. V. vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. Ntc 4/06. Podľa § 400 ods. 1 Tr. por. zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 3. apríla 2006, ktorým podľa § 518 ods. 1, ods. 3 Tr. por. s prihliadnutím na ustanovenie § 515 ods. 2 písm. b) Tr. por. právoplatný rozsudok Mestského súdu v Brne sp. zn. 1T/38/2001 zo dňa 21. mája 2002, v spojení s uznesením Krajského súdu v Brne, sp. zn. 3To 324/2002 zo dňa 4. septembra 2002 v rozsahu, v ktorom sa týkajú trestu odňatia slobody, uloženého Y. V., nar. XX. X. XXXX v S., trvale bytom Z. č. XXX, okres F., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Českej republike, ktorým bol uznaný za vinného zo spáchania dvoch trestných činov lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. Českej republiky, v oboch prípadoch ako obzvlášť nebezpečný recidivista, trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. Českej republiky, ako obzvlášť nebezpečný recidivista a trestného činu násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a Tr. zák. Českej republiky a odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) rokov uznal na území Slovenskej republiky, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej

došlo zrušením, stratili podklad.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že vzhľadom na právny názor vyslovený v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je týmto viazaný, preto povolil obnovu konania.

Proti tomuto uzneseniu, bezprostredne po jeho vyhlásení, podal sťažnosť prokurátor. Sťažnosť odôvodnil písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 26. januára 2017 a namietal, že krajský súd rozhodol bez existencie zákonných dôvodov s tým, že v odôvodnení rozhodnutia o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania sa riadil nesprávnym zákonným ustanovením § 327 ods. 1 Tr. por. namiesto ustanovenia § 194 ods. 5 Tr. por., nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky nekonal a nerozhodoval ako odvolací súd, ale ako „sťažnostný“, nadriadený orgán. Poukázal ďalej na dôvody rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedené v uznesení z 13. septembra 2016, sp. zn. 4 Urtost 3/2016 a namietal, že krajský súd pri rozhodovaní o uznaní cudzieho rozhodnutia v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. Ntc 4/06 aplikoval správny Trestný zákon, predchádzajúce odsúdenia, v ktorých boli Y. V. uložené tresty odňatia slobody, ktoré do rozhodovania o uznaní cudzieho rozhodnutia nevykonali, boli samostatné, za sebou nasledujúce tresty uložené Okresným súdom v Spišskej Novej Vsi v odlišných konaniach vedených pod sp. zn. 3T/6/1997 a 5T/142/1997, pričom oba tresty boli uložené za spolupáchateľstvo trestného činu lúpeže ako obzvlášť nebezpečnému recidivistovi. Pri použití argumentácie súdu by už týmito dvoma rozsudkami bol porušený zákon, keď súčet uložených trestov by prekročil hranicu stanovenú Trestným zákonom. To, že označený okresný súd takto uloženými trestami neporušil základné práva Y. V., potvrdil svojim nálezom č. II.ÚS 156/2015-45 zo dňa 10. septembra 2015 Ústavný súd Slovenskej republiky. Následne krajský súd v rámci uznávacieho konania rozhodol, že sa vo výkone trestu bude pokračovať bez jeho premeny. Poukázal tiež na to, že všeobecne v rámci uznávacieho konania platí, že krajský súd pri ukladaní trestu a rozhodovaní o prípadnej jeho premene na trest podľa právneho poriadku Slovenskej republiky nesmie preskúmať cudzie rozhodnutie vo veci samej a nemôže brať do úvahy skutočnosti, ktoré s konkrétnym prípadom nesúvisia a ktoré odsudzujúci súd nebral do úvahy. Uznávacie konanie je špecifickým konaním nostrifikačného charakteru, je vyjadrením spôsobu priznávania účinkom cudzím rozhodnutiam. Aby mohlo byť cudzie rozhodnutie vykonané, musí byť uznané slovenským súdom tak, ako to vyžaduje právny poriadok Slovenskej republiky. Krajský súd cudzie rozhodnutie uznal a vyslovil, že vo výkone trestu uloženého cudzím rozhodnutím sa bude pokračovať bez jeho premeny, teda v takej dĺžke a v takom druhu, ako ho uložil cudzí súd, bez jeho premeny na trest, ktorý by uložil slovenský súd, keby sám konal v predmetnej trestnej veci. Súd teda pretransformoval trest uložený v cudzom rozhodnutí na svoj trest, čo znamená, že sám neodsudzoval páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal predtým, než bol trest uložený skorším rozsudkom vykonaný.

Prokurátor ďalej uviedol, že zo spisového materiálu vyplýva, že Y. V. trest vykonal 31. mája 2014, čo považuje za ďalšiu a rozhodujúcu skutočnosť, ktorá zakladá dôvod pre rozhodnutie súdu o nepovolení obnovy konania a na záver poukázal na to, že skutočnosť, že existujúce súdne spisy si konajúci súd nedal pripojiť pre potreby rozhodovania o veci a neoboznámil ich obsah, nemožno považovať za skutočnosť alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by zakladali splnenie podmienky povolenia obnovy konania. Pre rozhodovanie súdu v špecifickom - uznávacom konaní bolo smerodajné a postačujúce zistenie existencie iných odsúdení Y. V. v Slovenskej republike, a to aj bez pripojenia súvisiacich spisov, pričom odpis registra trestov bol v čase rozhodovania súdu známou skutočnosťou.

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil a sám vo veci rozhodol tak, aby návrh odsúdeného Y. V. na povolenie obnovy konania zamietol.

Dňa 20. februára 2017 doručil Y. V. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky podanie označené ako „Sťažnosť proti postupu a sťažnosť proti Krajskej prokuratúre zo dňa 30. novembra 2016 4Ntok/1/2016“, z obsahu ktorého vyplýva, že ide o vyjadrenie k sťažnosti podanej prokurátorom proti uzneseniu krajského súdu. Sťažnosť považuje za protiústavnú a protizákonnú, namietal, že sťažnosť mu

nebola doručená a spochybnil, či bola podaná v zákonnej lehote. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky sám rozhodol, nerušil a nevracal vec krajskému súdu, poukazujúc na rovnaké dôvody, ako uvádza v návrhu na povolenie obnovy konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako aj správnosť konania, ktoré mu predchádzalo pričom zistil, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, aj keď z iných dôvodov, než uvádza sťažovateľ a krajský súd nerozhodol správne, keď povolil obnovu konania.

Z obsahu predloženého spisu je zistiteľné, že Y. V. podal návrh na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. Ntc 4/2006, v ktorom bol rozsudkom z 3. apríla 2006 podľa § 518 ods. 1, ods. 3 Tr. por. s použitím § 515 ods. 2 písm. b/ Tr. por. uznaný na území Slovenskej republiky rozsudok Mestského súdu v Brne sp. zn. 1T 38/2001 z 21. mája 2002 v spojení s uznesením Krajského súdu v Brne sp. zn. 3 To 324/2002 zo 4. septembra 2002, ktorým bol uznaný vinným z trestných činov lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. Českej republiky ako obzvlášť nebezpečný recidivista a iné a bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov. Krajský súd súčasne podľa § 517 ods. 2 Tr. por. vyslovil, že Y. V. bude vo výkone trestu pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Z návrhu na povolenie obnovy konania, ktorý podal Y. V. vyplýva, že svoj návrh na povolenie obnovy konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. Ntc 4/2006 odôvodňuje tým, že celková dĺžka výkonu trestu presahuje v jeho prípade maximálnu možnú dobu výkonu trestu na území Slovenskej republiky a to z dôvodu, že v čase, keď krajský súd rozhodol o uznaní rozhodnutia Českej republiky, mal na území Slovenskej republiky nariadený a nevykonaný trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves z 13. februára 1997, sp. zn. 3T 6/97 - vo výmere osem rokov a osem mesiacov a rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves z 10. marca 1998, sp. zn. 5T 142/97 vo výmere osem rokov a štyri mesiace, z ktorých celkovo vykonal dva roky (väzbou vo veci sp. zn. 3T 6/97). Spolu s nevykonanou časťou trestu odňatia slobody na základe uznaného cudzieho rozhodnutia súčet týchto trestov presahuje, podľa odsúdeného, najvyššiu možnú výmeru výkonu trestu odňatia slobody, keď má celkovo vykonať dvadsaťsedem rokov (po započítaní výkonu väzby v trvaní dvoch rokov).

Krajský súd v Košiciach uznesením z 15. júna 2016, sp. zn. 4Ntok/1/2016 podľa § 399 ods. 2 Tr. por. návrh Y. V. zamietol. Na základe jeho sťažnosti najvyšší súd uznesením z 13. septembra 2016, sp. zn. 4 Urtost 3/2016, citované uznesenie zrušil a uložil krajskému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol poukazujúc na to, že krajský súd pri svojom rozhodovaní o uznaní cudzieho rozhodnutia dňa 3. apríla 2006 nemal k dispozícii spisy Okresného súdu Spišská Nová Ves, čo možno považovať za dôkazy súdu skôr neznáme.

Najvyšší súd pri opätovnom preskúmaní správnosti rozhodnutia krajského súdu, ktorý následne povolil obnovu konania, prihliadajúc na kasačnú záväznosť predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu v tejto veci - a to v otázke prípustnosti obnovy uznávacieho konania a tiež v tom, či vo veci vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme - ktorým rozhodnutím je viazaný pri svojom opätovnom rozhodovaní aj najvyšší súd, ako súd sťažnostný, pri nezmenenom skutkovom a právnom stave a po pripojení a oboznámení sa so spismi Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 3T 6/97 a sp. zn. 5T 142/98, dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 394 ods. 1 Tr. por. obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom sa povolí, ak vyjdú najavo nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe, alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatelia alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia

súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 399 ods. 2 Tr. por. súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku, je odstrániť prípadné nedostatky v skutkových zisteniach v rozhodnutiach, ktoré nadobudli právoplatnosť, pričom dodatočne vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy, ktoré v pôvodnom konaní neboli známe, a teda v právoplatnom rozhodnutí sa ani nemohli brať do úvahy. Pre povolenie obnovy konania, okrem podania návrhu oprávnenou osobou, musia byť súčasne dodržané dve podmienky, a to - musí ísť o skutočnosti alebo dôkazy súdu alebo prokurátorovi skôr neznáme a musia tieto skutočnosti samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi viesť k inému rozhodnutiu, než ako bolo pôvodne právoplatné rozhodnutie.

Skutočnosťou predtým neznámou sa rozumie objektívne existujúci jav, ktorý je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci. Nové skutočnosti v konaní o povolení obnovy konania treba zvyčajne preukázať novými dôkazmi. Predtým neznámym dôkazom sa rozumie predovšetkým dôkaz, ktorý nebol vykonaný v pôvodnom konaní, ale aj dôkaz síce v pôvodnom konaní vykonaný, ale s novým obsahom.

Skúmanie, či nové skutočnosti alebo dôkazy sú tak kvalifikované, že sú spôsobilé samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné, než pôvodne právoplatné rozhodnutie sa realizuje porovnaním doteraz vykonaných dôkazov a doterajšieho skutkového zistenia uvedeného vo výroku právoplatného rozhodnutia, s dôkaznou silou a významom novo tvrdených skutočností a novo navrhovaných dôkazov. Pre pozitívne rozhodnutie o návrhu na povolenie obnovy konania musí byť výsledkom tohto skúmania dôvodný predpoklad pre možnú zmenu pôvodného právoplatného rozhodnutia.

Ako už bolo uvedené, krajský súd, ako súd prvého stupňa, bol pri svojom rozhodovaní viazaný v otázke prípustnosti obnovy uznávacieho konania a tiež v tom, či vo veci vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, predchádzajúcim rozhodnutím najvyššieho súdu. Pri svojom rozhodovaní však nevenoval dostatočnú pozornosť ďalšej podmienke obnovy konania, a to či vzhľadom na skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme bol trest, ktorý aj na základe uznania Y. V. vykonával v zrejmom rozpore s jeho účelom, a to so zreteľom na výmeru ďalšieho trestu podľa § 43 Tr. zák. (resp. § 36 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006).

Krajský súd v konaní o uznanie cudzieho rozhodnutia postupoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a podľa § 517 ods. 2 Tr. por. vyslovil, že vo výkone trestu bude Y. V. pokračovať bez jeho premeny. Súd pri rozhodovaní o uznaní cudzieho rozhodnutia má možnosť trest v ňom uložený nahradiť trestom, ktorý by mohol uložiť, ak by v konaní o spáchanom trestom čine rozhodoval, pričom by nesmel uložiť trest, ktorý je prísnejší ako bol trest uložený v cudzom rozhodnutí, ani premeniť trest na iný druh trestu (§ 517 ods. 1 Tr. por.). V súlade s čl. 10 Dohovoru o odovzdávaní odsúdených osôb (dojednaný v Štrasburgu 21. marca 1983) v prípade, že sa bude pokračovať vo výkone trestu, vykonávajúci štát je viazaný druhom a dĺžkou trvania trestu tak, ako ho uložil odsudzujúci štát. Pokiaľ je však druh a dĺžka trvania tohto trestu nezlučiteľná s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu alebo pokiaľ to jeho právny poriadok vyžaduje, tento štát môže súdnym alebo správnym rozhodnutím prispôbiť sankciu trestu alebo opatreniu ustanovenému jeho právnym poriadkom za obdobné trestné činy. Pokiaľ ide o druh, bude trest alebo opatrenie zodpovedať čo najviac trestu alebo opatreniu uloženému rozhodnutím, ktoré sa má vykonať. Trest alebo opatrenie nezhorší čo do svojho druhu alebo dĺžky sankciu uloženú v odsudzujúcom štáte a neprekročí hornú hranicu ustanovenú v právnom poriadku vykonávajúceho štátu.

Uznanie cudzieho rozhodnutia podľa § 515 a nasl. Tr. por. nie je samoúčelné, ale jeho zmyslom je umožniť, aby trest uložený cudzím rozhodnutím mohol byť na území Slovenskej republiky vykonaný. Za

premenu trestu v zmysle § 517 ods. 1 Tr. por. nemožno považovať nahradenie trestu, ktorý bol uložený v cudzom rozhodnutí, výrokom o neuložení ďalšieho trestu v zmysle § 43 Tr. zák. (resp. § 36 Tr. zák. účinného do 1. januára 2016). Takáto premena by totiž znamenala, že niet trestu, ktorý by mohol odsúdený na Slovensku vykonať, čím by bola popretá samotná podstata odovzdania odsúdeného na základe vyššie uvedeného Dohovoru o odovzdávaní odsúdených osôb, keďže takáto osoba sa odovzdáva na územie druhej zmluvnej strany na výkon trestu za podmienky, že v čase prijatia žiadosti o odovzdanie má vykonať ešte najmenej šesť mesiacov trestu odňatia slobody [čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 1 písm. c) Dohovoru].

Nedošlo by teda k odovzdaniu odsúdeného na územie Slovenskej republiky, preto trest uložený cudzím rozhodnutím by vykonával v Českej republike a po jeho vykonaní by pokračoval vo výkone trestov uložených slovenskými súdmi, ak by bol na ich výkon vyžiadaný, čo v konkrétnom prípade, vzhľadom na to, že v súvislosti s pôvodným uznávacím konaním bolo zistené miesto jeho pobytu, možno dôvodne predpokladať.

Možno preto ustáliť záver, že aj keby súd v pôvodnom uznávacom konaní neuložil ďalší trest [nakolko by mal správne rozhodnúť o neuznaní cudzieho rozhodnutia podľa § 516 ods. 1 písm. i) Tr. por. z dôvodu, že takéto uznanie by odporovalo záujmom chráneným ustanovením § 481 Tr. por.], Y. V. by postupne vykonal všetky tresty. Oproti súčasnému stavu by bola jeho situácia rozdielna len v tom, že jeden z týchto trestov by vykonal v cudzine a dva na území Slovenskej republiky. Takýto stav by bol v konečnom dôsledku v jeho neprospech, keďže sám požiadal, aby mohol zvyšok trestu uložený mu v Českej republike vykonať na Slovensku, teda vo svojom „domovskom štáte“, kde má rodinné a sociálne väzby uľahčujúce proces jeho resocializácie.

Je zrejmé, že Y. V. sa domnieva, že povolením obnovy konania a následným neuznaním cudzieho rozhodnutia by dosiahol skoršie prepustenie z výkonu trestu. Táto jeho predstava je však mylná. Prevzatím Y. V. slovenskými orgánmi došlo len k prerušeniu výkonu trestu v odsudzujúcom štáte (čl. 8 ods. 1 Dohovoru). To znamená, že ak by bol po prípadnom povolení obnovy konania v dôsledku neuznania cudzieho rozsudku odovzdaný späť do Českej republiky, pokračoval by na jej území vo výkone trestu, ktorý mu tam bol pôvodne uložený s tým, že trest vykonaný na území Slovenskej republiky by sa mu započítal do výkonu trestov uložených slovenskými súdmi, keďže postupne uložené a celkom nevykonané tresty sa z hľadiska ich výkonu považujú za trest jediný (§ 101 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

V tomto kontexte najvyšší súd dospel k záveru, že aj po pripojení v predchádzajúcom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Urtost 3/2016 konštatovaných spisov Okresného súdu Spišská Nová Ves, nie sú splnené všetky podmienky pre povolenie obnovy konania. Preto najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach a postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že návrh Y. V. na povolenie obnovy konania zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.